

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Statele-Unite ale Austriei-mari.

(Cartea dlui Dr. Aurel C. Popovici).

I.

(vg.) In zilele acestea a apărut la Lipsca o carte interesantă. E scrisă nemțește. Titlul ei:

„Die Vereinigten-Staaten von Gross-Österreich. Politische Studien zur Lösung der nationalen Fragen und staatsrechtlichen Krisen in Österreich-Ungarn, von Aurel C. Popovici, ehemal. Mitglied des centralen Vollzugsausschusses der rumänischen Nationalpartei in Ungarn und Siebenbürgen. Mit einer Karte des federativen Gross-Österreich. Leipzig, 1906. Verlag von B. Elischer Nachfolger.

Pe românește:

Statele-Unite ale Austriei-Mari. Studii politice asupra rezolvării chestiunilor naționale și a crizelor de drept public în Austro-Ungaria, de Aurel C. Popovici, fost membru în comitetul central executiv al partidului național român din Ungaria și Ardeal. Cu o hartă a Austriei-Mari federative. Lipsca 1906. Edițiunea urmașului lui B. Elischer.

Prețul nu este arătat.

Cartea este de cea mai mare actualitate. Nu tratează, ce e drept, direct conflictul actual dintre Coroană și majoritatea parlamentară, dar, fără îndoială, cartea e scrisă din incidentul acestui conflict și voește să arate calea, pe care nu numai conflictului actual i-s'ar pune capăt, dar peste tot și în chip definitiv s'ar putea rezolvi chestia naționalităților în monarchia habsburgică și s'ar putea întemeia o nouă Austrie cu temelii puternice și cu șanzele cele mai sigure pentru un strălucit și fericit viitor.

Chestiunea, bine înțeleasă, e de colosală importanță. Și cartea răspunde importanței materiei discutate. Autorul aduce în luptă arsenalul întreg al armaturei științifice. Faptul, că însuși poate fi învinovățit de parțialitate, fiind fiul unui popor asuprit și îndeosebi membru al comitetului național român, îl îndeamnă să cheme întru apărarea aserțiunilor sale o armată întregă de literați, savanți, politicieni, publiciști și diplomați. Nu cred să fi cetit vre-odată o carte, în care să fie provocați mai mulți autori.

Să nu aibă cartea dlui Popovici nici un alt merit, îl are fără îndoială pe acela de a fi adunat la un loc lista aproape completă a tuturor opurilor, broșurelor, vorbirilor, cari au oarecare referință la chestiunea noastră națională. Nu mai puțini decât 148 de autori sunt citați în cartea aceasta, afară de seria nesfârșită a articolelor de ziare, vorbiri parlamentare, alocuțiuni, declarații diplomatice ș. a.

Nu ar fi lucru de prisos să se facă și publice conspectul deplin al tuturor opurilor citate de dl Popovici. Mai ales în vederea tristului fapt, că politicienii noștri din Ungaria și Ardeal, cea mai mare parte, sunt crescuți exclusiv în școlile din patrie, unde și-au însușit o cultură de tot unilaterală și sunt lipsiți, aproape cu desăvârșire, de lectura opurilor trebuitoare pentru aprofundarea chestiunilor, ce stau în strânsă legătură cu sfânta cauză, pe care vreau să o reprezente, să o apere. Lipsiți de orice sprijin material și diplomatic, cu atât mai mare trebuință avem de armele puternice ale științei.

Dl Dr. A. Popovici este doctor în medicină. Iși tradează chemarea prin chipul procedurii sale și în cazul de față. Cartea are adică două părți principale. În partea primă se face *diagnoza* morbului, în partea a doua se dă *receta* medicinei. Diagnoza, fără îndoială, este corectă și face mărturie despre ochiul ager, inspirația fericită și studiul adânc al medicului.

Partea primă cuprinde 9 capitole: Punctul de vedere al Austriei-Mari. Rezultatele politice de naționalități în Austria. Rezultatele politice de naționalități în Ungaria. Politica de asimilare a Maghiarilor. Falimentul politice de maghiarizare. Individualitățile istorico-politice. Condițiile pactului dela 1867. Falimentul dualizmului. Cestiunea naționalităților și politica externă.

Titlurile acestea indică deja conținutul prea interesant. Simptoamele morbului primejdios, de care suferă monarchia Habsburgilor în urma faptului, că naționalitățile, cari o alcătuiesc, nu-și află în ea asigurate condițiunile de existență, dezvoltare și fericire, sunt relevate cu adevărată măiestrie. Cetind această parte a cărții, nimeni nu se va îndoii, că de fapt monarchia austro-ungară se află în stadiul foarte avansat al unui morb cronic, din care numai prin aplicarea timpurie a unei cure radicale se poate mântui.

Cu deosebire capitolul despre politica de asimilare a Maghiarilor și cel despre falimentul acestei politici sunt adevărate capodopere ale unei expunerii aprofundate în toate tainele cele mai ascunse ale materiei de sub întrebare.

M'am interesat totdeauna foarte aproape de aceste cestiuni și cunosc o parte a literaturii referitoare, dar' nicăiri până acum nu am cetit o expunere mai convingătoare la tezei, că încercările de asimilare ale Maghiarilor nu numai nu pot să ducă la rezultatul dorit, dar sunt fatale chiar pentru Maghiari, căci asimilarea forțată împotriva tuturor legilor firești ale evoluțiunii antro-

pologice va duce rassa maghiară la nivel inferior și produce caracterele primejdioase pentru întărirea și prosperarea oricărei societăți omenești. Căci, dupăcum zice Reibmayer într'un op citat (Inzucht und Vermischung beim Menschen), «experimentele din domeniul prăsirii animalelor dovedesc, că diferențele mari în privința rasei și a caracterului la împărecheri produc caractere nearmonice, îndoelnice, produc lipsa de caracter». Cu aceeași tărie susține renumitul conte Gobineau, că «*încrucișările de rase sunt adevăratele cauze ale nimicirii de popoare*».

Ar fi de mare interes pentru fericirea Ungariei și a popoarelor ei, dacă teza aceasta s'ar discuta neîncetat în fața fraților noștri maghiari și vre-un deputat naționalist și-ar câștiga reale merite printr'un discurs în dietă pe tema aceasta.

Nu mai puțin convingător este și capitolul, în care se dovedește, că nu numai asimilarea popoarelor nemaghiare prin cel maghiar este imposibilă, dar fără nici un rezultat a rămas și imposibilă este și încercarea Maghiarilor de a maghiariza acelea popoare.

Cu un cuvânt, repetăm, partea diagnozei a reușit perfect și splendid. Viociunea neobicinuită în opuri scrise nemțește, precizia, claritatea și plasticitatea expunerii dau de altfel farmec deosebit opului întreg și dizertațiunile despre cele mai grele teze le citești cu interes mereu încordat, ca un roman de senzație.

Dar — totuși.

Dl Dr. Aurel C. Popovici e un escelent scriitor. Are însă temperament prea-prea, să nu-i zicem «tropical». E viciu stilul, e plastic, îți leagă neîncetat interesarea. Ii lipsește însă calmitatea savantului, îi lipsește mai mult imparțialitatea rigidă a istoricului adevărat. Fără îndoială, în fruntea acestei puternice broșuri s'ar nu potrivea cuvintele «*sine ira et studio*».

E multă mânie în cartea aceasta, e mult venin contra Ungurilor. O fi osânda iciclea dreaptă, dar aproape toate paginile referitoare la Maghiari trădează sufletul amărit al unui om, care a avut să suferă și a găsit odată restul să-și mai potoliască inima față de acela, care i-a pricinuit suferința.

Lipsa tonului aci excepționat ar fi potențat foarte mult valoarea lucrării.

Coaliția în străinătate. Biroul socialiştilor internaționali a ținut zilele trecute întrunire în Bruxella. Social-democrații tuturor popoarelor erau reprezentați.

MARE MAGAZIN

de articole de sticle de porțelan și vase de cuilnă.

Cele mai moderate și de felos lucruri.

◆ S'A DESCHIS ◆

Arad, Piața Andrássy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

Se vinde cu prețurile cele mai reduse.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

furnisor al curții cesare regești.

Telefon pentru oraș și comitat. Nr. 429. 429 Nr.

Socialiștii unguri au fost reprezentați prin secretarul partidului lor, *Buchinger Manó*. «B. N.» comunică următorul raport despre ședința de Luni:

«In ședința de ieri a biroului socialiștilor internaționali a luat cuvântul și Buchinger Manó și schițând amănunțit situația politică din Ungaria, a zis că nizuința Coroanei de a introduce sufragiul universal, în Austria și în Ungaria, a fost determinată neîndoios prin revoluțiunea din Rusia.

Buchinger a arătat ce luptă înverșunată duc magnații din Ungaria împotriva lărgirii drepturilor poporului și cum, sub pretext de luptă națională, se folosesc spre aceasta de cele mai mizerabile mijloace. Amintește, că cei ce conduc lupta aceasta, contele *Apponyi Albert* și *Kossuth Ferencz* vor să facă un *turneu de agitație* în străinătate, spre a recurge la ajutorul străinătății împotriva triumfului drepturilor poporului în propria lor țară. Domnii aceștia — a zis Buchinger — nu ca emigranți, ca prizonieri politici, ci ca *pretendenții de tron ai oligarhiei se înfațșează înaintea străinătății*. Apelează la solidaritatea internațională a muncitorimeii organizate și roagă partidele surori din toate părțile Europei, ca acestor doi politicieni maghiari, să le facă o așa primire, cum o merită cei mai înarmați dușmani ai drepturilor poporului.

Discursul lui Buchinger a fost ascultat cu mare plăcere și aprobat de întreaga întrunire. A luat cuvântul și delegatul francez, german, belgian și englez. Toți au dat asigurarea muncitorimeii maghiare, că în lupta lor pentru sufragiul universal, pot conta la spriginul tuturor muncitorilor organizați.

În sfârșit biroul a hotărât unanim, că dacă Kossuth și Apponyi s'ar prezenta ori unde în străinătate, aducând în public actele crizei maghiare, îi impune datorința muncitorimeii organizate, să-i demascheze pe acești politicieni și să-i primiască, ca pe dușmanii cei mai primejdioși ai drepturilor poporului...

După aceste nu ne rămâne, de cât să le poțim cale bună dlor Apponyi și Kossuth...

Intrigi — pe socoteala noastră. Un joc frivol se petrece între domnii din coaliție și cei dela guvern — pe socoteala noastră.

Se *acuză* domnii aceștia reciproc, că fac pactări cu noi, ceea ce natural, se consideră de o crimă și ntr'o parte și într'alta. Drept aceea, dacă unul are o vorbă mai bună pentru noi, celalalt profită de ia spre a-l bănuși cu pact și viceversa.

Astfel ieri semioficiosul «M. T. J.» a dat un comunicat fulminant împotriva coaliției, acuzându-o cu tradare de patrie, pentru că tergivezează cu naționalitățile.

Ceea ce-i impută semioficiosul față de noi Români, este următorul lucru:

«Cu naționalitatea română din patrie, coaliția își susține legăturile prin foaia «Lumina» ce apare în Budapesta, redactată sub auspiciile lui Kossuth Ferencz. În numărul dela 4 Martie al numitului ziar se poate citi un articol datat din Blaj, care spune din cuvânt în cuvânt că în 1848 Avram Iancu a luptat tot așa pentru libertate, egalitate și fraternitate ca și Kossuth Lajos. Pe Avram Iancu îl înfațșează deci colaboratorul lui Kossuth Ferencz și organul românesc al coaliției, alături de Kossuth Lajos și tot acest articol ca punct de acuzațiune împotriva regelui, mai aduce și faptul că în 1892 Coroana n'a vrut să primească Memorandumul Românilor. Când Români au probat să ducă acel memorandum înaintea regelui, partidul independist a fost, care a cerut cu patimă respingerea memorandumului și urmărirea judiciară a

autorilor. E cu atât mai revoltător, că un organ oficial al coaliției, acum le pune în prospect Românilor, că în cazul ajungerii la guvern a partidelor întovărășite, astfel de memorande se vor bucura de alta soarte. La locurile competente se vor lua măsuri pentru retorsiunea cea mai severă a astorfel de primejdioase intrigi.

Pân'aci semioficiosul. Cetitorii nostri la prima vedere vor fi desigur în curat cu ambele intrigi: și ale coaliției și ale guvernului. Ținem însă să reproducem o părere străină asupra lor, care la tot cazul are toate atribuțiile imparțialității.

«Népszava» de ieri, comentând comunicatul de sus scrie următoarele:

Ingrijorarea declarațiunii guvernului o refuzăm cu toată hotărârea, pentru că în dezvoltarea firească a popoarelor nu există «primejdii». «Primejdii» se pot naște numai acolo, unde ca și în Ungaria, afirmarea liberă a popoarelor, este ținută în obezi de o clasă despoietoare. **Dar este de un refuz hotărât incualificabilul atac, pe care semioficiosul guvernului îl îndreaptă împotriva memoriei lui Avram Iancu, împotriva aceluși bărbat, a cărui democratizm curat, da, stă mult mai presus, de cât a magnaților revoluției maghiare.** Peste tot nici nu e de înțeles rostul acestui atac, pentru că spre a arăta ticăloșia fățarnică a coaliției, nu este tocmai nevoie a împrumută dela dânsa mumusul naționalist.

Naționalitățile cunosc coaliția din trecutul ei, desigur își vor aduce aminte de terorizarea mizerabilă a deputaților lor, de maghiarismul teribil, care și-a avut patul cald în sânul coaliției mai ales și amăsurat acestuia vor și primi cuvântul lui Franciscu Kossuth cel cu Aleșdul.

Din partea noastră ce-am mai avea de adăogat ?

De dovezi credem că nu mai avem nevoie pentru a ști ce prieteni avem și în cei din coaliție și în cei dela cârmă. În polemia de sus însă, dacă putem înțelege rostul cuvintelor ipocrite ale coaliției, lovitura de copită a generalului Fejérváry în memoria lui Iancu, a prefectului de odinioară a legiunilor române, cari și-au vărsat sângele pentru Tron, acărui cel mai credincios general se pretinde a fi azi baronul Fejérváry — rămâne și abjectă și inesplicabilă.

Și să se știe că o punem la răvaș.

Altă versiune. Pe când «Figyelő» zilnic născoceste câte ceva despre foștii deputați români, «Az Ujság» ține se aducă și ea câte o știre. Astfel în numărul dela 8 Martie, zice că în conferința ce au ținut, foștii deputați români au însărcinat pe Dr. N. Comșa să redacteze un manifest cătră alegători... Redactarea manifestului s'a hotărât la 19 Februarie, hotărâre definitivă se va lua la 12 c., iar în acest interval foștii deputați n'au ținut conferință.

Nou ministru de instrucție publică. Tost Gyula, noul titular al instrucției publice a făcut o declarație destul de interesantă înaintea funcționarilor ministerului său. El nu are un program nou, ci scopul este numai de a conduce mai departe administrația rezortului său. Iată și un ministru de instrucție publică declarând că nu mai vrea să facă noi cuceriri politice pe terenul maghiarizării. Ciudate vremuri am ajuns. Se vede că această ramură de activitate, acest izvor de merite patriotice s-a istovit...

Scrisoarea publică a contelui Tisza.

— Criza. —

Budapesta, 9 Martie.

Ea, a apărut aseară și este de bună seamă cea din urmă în șirul celor cu importanță politică. Mai lungă decât toate celelalte, ea îl arată pe contele Tisza tot acolo, unde a stat întotdeauna, în opoziție cu guvernul, dar mai ales acuzând într'un mod grav coaliția pentru greșelile și demagogismul ei. Într'un ton hotărât și energic, care oglindește atât de fidel individualitatea lui, el arată cu o logică inexorabilă toată politica greșită a coaliției, care a condus țara la halul de astăzi. În schimb partea pozitivă a scrisorii este mai slabă. Tisza nu poate da altă idee nouă, mântuitoare pentru a scoate țara din impasul de acum decât tot baza de 67, dualismul deakist. Aceasta este totodată greșeala fatală a lui Tisza, că el nu poate înțelege, că ideea dualistă a pierdut orice teren în poporul unguresc. Ea niciodată nu a știut să se înrădăcineze adânc în poporul unguresc. Ori care ungur adevărat, de sânge nu de «sentimente» nu a fost și nu este decât kossuthist. Dualismul nu a fost popular niciodată între unguri și cu atât mai puțin va fi în viitor. Care va fi deci mijlocul de-a întări din nou baza dualistă, ideea alipirei mai strânse a Ungariei de casa ei domniitoare? Nu este și nu se poate găsi alt mijloc, alt expedient spre salvarea lor, decât de-a așeză clădirea pe-o nouă temelie, mai largă, care nu mai poate fi poporul unguresc singur, ci toate popoarele Ungariei de-opotrivă. Din peripețiile crizei acesteia lungi și pline de învățăminte, acest învățământ, acest adevăr, este care se desface tot mai clar, tot mai ardent și fără putință de contracizare. Acest limbaj elocvent al crizei însă nu găsește încă nicăiri ascultare. Înțelesul lui adânc este cuprins numai de puțini oameni azi, dar mâne va trebui să se dezvăluiească tot mai limpede și mai puternic tuturor oamenilor neprecupați.

Este lucru firesc, că contele Tisza care în anacorisul lui nu înțelege sau nu vrea să înțeleagă sufletul poporului unguresc în prezent, să înțeleagă cu atât mai puțin graiul viitorului. Mîntea întunecată de formațiunile trecutului, nu poate primi lumina adevărului, care acumabea își aruncă zorii ei.

Dimpotrivă, șovinismul său de rasă îl obligă să ne dea în scrisoarea aceasta ceva mai multă atențiune, decât în trecut. Astfel în trecut se teme că actualul guvern va atrage mai multe elemente din sânul naționalităților cari se vor pune în slujba lui astfel se va întâmpla ca pe încetul naționalitățile să înlocuiască clasa cultă ungurească dela funcțiuni. Acest lucru drept și firea, pentru el ar fi o «primejdie», care ar trebui să îndemne și mai mult pe coaliție să primiască guvernul.

Declarațiunea M. Sale.

Ieri, ministrul președinte Fejérváry a fost primit în audiență la M. Sa. Rezultatul ei nu se știe, se afirmă însă că alegerile se vor face totuș în termenul legal, deci 11 Aprilie. Această nouă versiune dezmințită și afirmată pentru nu știu a câteoară trebuie primită cu rezerva cuvenită. Se zice că M. Sa a zis următoarele cuvinte despre Bánffy și programul său prezentat cu câteva zile înainte de dizolvarea camerei (despre care program v'am raportat la timpul său):

— *Das Programm acceptiere ich, den Bánffy aber — nie.* — (Programul îl primesc, dar pe Bánffy — nici odată). Din această declarație decurg două lucruri. Întâi, că Bánffy, imposibil și înainte de ieșirea sa din coaliție, este cu atât mai mult pe viitor. Iar al doilea — ceea ce pentru noi este mai important — M. Sa nu a respins programul lui Bánffy, maghiarizarea, ci numai persoana lui...

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanez în ori ce blană fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La învitate merg ori și unde și în provincie, ducând pănura de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mese de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

Kossuth și Apponyi cetățeni de onoare.

Orășelul Baia-mare, așezat pe teritoriul românesc al comitatului Sătmăr, a ținut să-și manifeste patriotizmul alegând pe acești doi corifei cetățeni de onoare. În discursul prin care Kossuth a mulțumit delegaților pentru această distincțiune, el le-a adresat cuvinte de îmbărbătare în lupta pentru concesiunile militare. Declarația lui de acum câteva zile, că el din capul locului a prevăzut eșecul luptei, nu-l stingherește de-a aștă pe credincioșii la această luptă zădarnică. Conte Apponyi le-a adresat de asemenea cuvinte de îmbărbătare spunând, că stăpânirea regimului actual nu poate fi îndelungată.

Jurămintele ministrilor.

Ieri Fejérváry a fost primit de M. Sa într-o audiență lungă de 5 sferturi de ceas. Tot ieri au depus jurământul în mâinile M. Sa ministrii Pap, Tost, Hegedűs și Feilitzsch. Ieri au apărut autografele regești cari conțin numirile noilor și demisionarea vechilor ministri. M. Sa își exprimă sentimentele sale de grație față de foștii ministri.

Budapești Hirlap contra lui Kossuth.

După «Pesti Hirlap» acuma chiar și «Budapesti Hirlap» atacă pe Kossuth. Atacurile acestea nu sunt făcute în mod hotărât, ci mai mult numai în treacăt, dar sunt cu atât mai semnificative pentru «armonia» din sânul coaliției. Numita foaie izbește de două ori în Kossuth, învinovățindu-l pentru dese sale articole din ziare, cari ar fi fost, zice, «inutile» turburând armonia din coaliție.

Izolarea lui Bánffy.

Seghedinul al cărui al 2-ea cerc electoral l-a reprezentat Bánffy va hotărî încurând asupra atitudinii sale față cu Bánffy. Este probabil că el va reprobă trădarea acestuia. Tot astfel tot Clubul probabil va trece în tabăra kossuthistă. Hock-jános, fost deputat bánffist, își va țineă Duminecă darea sa de seamă la Kecskemét, unde să va rosti asupra atitudinii sale, în viitor. Conte Wesselényi Miklós, alt fost deputat banffist încă va trece probabil în tabla kossuthistă. Izolarea lui Bánffy vă fi în curând deci completă.

Corbi albi.

(*) Corbii albi, cari în mijlocul caosului coaliționist țin să dea sfaturi înțelepte: *patrioții să se potoliască adică și să nu se tragă în degete cu stăpânirea*, sporesc pe fiecare zi. Azi mâne ne pomenim, că nici chiar Ungurii cei mai neași nu ascultă de buciulm dela Jászberény...

Să luăm pe rând lucrurile.

Urbán Iván, fostul fișpan al Aradului, mai alaltăeri a terminat seria de articole din «Aradi Közlöny» al căror tenor a fost: slujbașii dela comitat să nu se ia după sfatul ori mai bine, larma șefilor coaliției, ci să-și vadă de treabă, căci altmintreli vor fi dați afară și rămân pe drumuri.

Szemere Miklós, cel cu fraza «nem boldog a magyar» (nu e fericit maghiarul) rostită nainte cu patru ani, în scrisoarea deschisă către alegătorii săi, scrie:

«In lupta noastră constituțională am intrat fără a fi bine pregătiți. Nu ni-am putut închipui ca socialiștilor să le placă așa de tare absolutizmul, care nu dă drepturi, ci le ia!

«A fost o mare greșală de tactică și așa se vede hotărîtor a fost faptul că nu ni-am tras seama cu împotrivirea de fier a Coroanei. Iscoadele noastre n'au fost bune, ci pretutindeni am fost surprinși.

Il crezuseră adică pe M. Sa om slab, care se sperie de Apponyi și Kossuth... Ori că iscoadele, cei mai cumiți din partidele întovărășite, au păcălit ungurimea întreagă, îndemnând-o la lupta, despre care știau, că nu va duce la bun sfârșit, căci M. Sa nu se va lăsa îngenuchiat cu nici un preț.

Szemere, după ce recunoaște, că partidele întovărășite au eșit frânte din lupta dusă împotriva Vienei, sfătuește și el pe slujbașii din comitate să nu se mai împotrivească stăpânirii, ci să-și vadă de lucru.

De altmintreli «Budapesti Hirlap» dela 7 Martie iată ce zice și ea:

«In decursul crizei fără îndoială, că multe desamăgiri amare au dat peste nație și în nădejdea și așteptarea sa, desamăgitu-s'a și coaliția (partidele întovărășite). Prea ne-am încrezut în drepturile scrise ale țării. Am crezut, că sunt lucruri sfinte, de cari nu se va atinge nimeni. Și am crezut tare, că nu se vor mai folosi de mijloacele puterii din trecutul trist. O desamăgire grea a dat peste nație.

Domnii din coaliție au luat adică dorințele lor nesăbuite drept lucruri sfinte și au crezut, că M. Sa nu va îndrăzni să ia mătura cea mare, când nu mai e încotr'o. N'au crezut, că o să-i împrăștie cu puterea armelor honvezești...

Dar, în sfârșit acestea privesc mai mult trecutul.

Să vedem acum ce se zice despre viitor.

În scrisoarea către alegătorii săi din cercul II. al Budapestei, Tisza István scrie:

«Azi, după pățaniile triste d'un an, nația trebuie să se desmeticiască din vis și să se apropie de lăsamântul lui Deák (care împăcase nația cu M. Sa). Pentru că a mai urma lupta asta (împotriva Coroanei și pentru neatarnarea țării) nu are înțeles, de oarece nimeni nu poate aștepta nici un bine dela o astfel de luptă nemiluită, ci dimpotrivă: cu cât mai mult s'ar duce lupta, cu atât mai adânci răni s'ar cășună națiunii și cu atât mai mult ar slăbi puterea crăiască».

Vremea cea mai apropiată e chemată a dovedi întru cât Ungurimea se folosește de aceste povețe.

Telegrame.

Ordinațiunea ministrului de război.

Budapesta, 9 Martie. «Graczer Tagepost» de eri scrie, că ministrul comun de război, a dat eri o ordinațiune, în care făcând aluzie la cazurile din Dobrițin și Ungvár, le impune comandantilor de trupe, să urmărească cu atenție dispozițiunea populațiunii și la caz de nevoie să intrevină din propria-le inițiativă. Trupele, cari vor tolera tumulturi și terorizări a funcționarilor statului vor întâlni cea mai gravă reprobare.

Turburările din Aleșd la Curie.

Budapesta, 9 Martie. Eri Curia a adus sentința în procesul turburării din Aleșd, unde, precum se știe, au fost împușcați la vre-o treizeci de Români. Curia a respins apelata, aprobând sentința Tablei, după care instigatul principal al nenorocirii, ovreul Silberstein Dezső e judecat la trei ani temniță grea, iar alți 12 acuzați la temniță dela 3 luni până la câte un an. Acuzații au să mai supoarte 2000 cor. cheltueli.

Moartea medicului Brück din Arad. Szolnok, 10 Martie. Cunoscutul medic din Arad, dr. Brück Gyula, a fost lovit, aseară, în gara din Szolnok, deapoplexie, și a murit pe loc.

Lupta decisivă în Războiul pe Mare.

La clubul militar din Viena, locotenentul de marină Victor Wickerhauser a ținut o conferință interesantă, bazată pe rapoarte oficiale, asupra războiului pe apă dintre Ruși și Japonezi.

După o scurtă introducere asupra situației strategice a celor doi adversari, conferențiarul vorbește despre evenimentele dela Port-Arthur.

Învățătura ce se poate trage din aceasta fază de tot cunoscută a războiului, culminează în principiul, că o flotă de război care nu se ține decât în defensivă — n'are nici un drept la existență.

Plecarea flotei baltice. Călătoria flotei baltice spre apele din Azia răsăriteană formează începutul fazei a doua a acestui război și, din punct de vedere al numărului vaselor, al distanței de străbătut și al mijloacelor întrebuintate pentru acoperirea oricărei necesități, prezintă cea mai măreață întreprindere de felul acesta din câte le-a înregistrat istoria.

Greutatea acestei întreprinderi n'a culminat în depărtarea de circa 18 mii de mile marine dintre Libau și Vladivostoc (alegându-se drumul în jurul Africei) ci în faptul, că vasele rusești, din cauza obligațiilor de neutralitate ale celorlalte puteri, nu numai că erau avizate în toate privințele la propriile lor resurse și aveau să evite în general orice ape teritoriale, adică cu excepția ori căru port apărat erau silite să ancoreze la cel puțin trei mile marine departe de țărm. Trebuința zilnică de cărbuni a flotei baltice era, afară de a vapoarelor de transport, cam aproape o încărcătură întreagă a unui vapor, pe aceeași distanță, ceea ce pentru călătoria până la Vladivostoc prezintă o întrebuintare de cărbuni de cel puțin 300.000 de tone.

Lupta dela Tușima. După o descriere amănunțită a acestei lupte, conferențiarul zice: Lupta dela Tușima trebuie considerată ca cel mai strălucit fapt de arme pe apă din timpul mai nou și cu drept cuvânt a adus flotei japoneze admirațiunea lumii întregi.

Era următoarea întrebare: cum a fost cu putință a nimici o forță aproape egală în puteri, fără ca adversarul să sufere pierderi mari? Faptul acesta n'a surprins numai cercurile speciale, ci pe toată lumea.

Numai când au fost cunoscute lucrurile mai în amănunt, a fost înțeles dezastrul Rușilor.

Este neîndoios, că Japonezii datorează izbânda lor strălucită tirului lor cu totul superior, precum și geniului strategic al lui Togo.

Rosdestvensky a declarat, el însuși, că scufundarea celor mai puternice unități ale sale este a se atribui focului nimicitor al japonezilor, cari peste corăbiile de comandă aruncă o grindină de granate, așa de bine ținută în cât soarta flotei baltice era hotărâtă cel mult într-o oră.

84,711

adresa de recunoștință dovedesc mare succes al „balzamlui de viață Gheorghe“, care prin puterea sa tămăduitoare a vindecat sigur în nenumărate cazuri tot felul de bolnavi.

Nenumărați bolnavi și-au regăsit sănătatea prin „Balzamlui de viață Gheorghe“, a cărui putere de leuire e minunată, mai ales la morburii de stomac, de mațe, lipsă de apetit, influența, colică, friguri, scurr, dureri de cap și măsele. 84,711 adrese de mulțumită dovedesc aceasta. 12 sticle mici ori 6 sticle duple costă franco 4 cor. 50 fl. La fiecare comandă de aceasta se dă osticla pe deasupra, dimpreună cu sfatul cum are să se folosească. O trimite singurul producător: Farmacia orașului Timișoara (Temesvár), Piața Sf. Gheorghe Nr. 571.

St. Gheorghe, marcă de scutire.

Acest mijloc să nu lipsească din nici o casă!

St. Gheorghe, marcă de scutire.

la stradă, Schmidt a fugit la fereastră și timp îndelungat a privit în urma copilului lui.

Am trecut și peste cel mai greu lucru spuse celor de față.

— **Piata deputaților englezi.** Deputații din parlamentul englez până acum n'au primit plată, acum a ajuns chestia aceasta și în parlament. Deputatul liberal Sevil a făcut propunerea, că fiecare deputat să primiască pe an plată de 7.500 coroane. Propunerea a fost primită cu 348 voturi contra 105, dar deputații cu toate acestea nu vor primi plată în grabă, căci ministrul prezident Campbell Bannermann, a declarat, că n-are vreme să se ocupe cu facerea unui proiect de lege referitor la salarizarea deputaților.

— **Catastrofă pe mare.** Despre catastrofa vasului *Hohenzollern*, pe care călătoria spre Egipt prințul Iosif și soția sa Augusta primim următoarea descriere amănunțită:

Suntem pe inzulă Creta. Catastrofa se întâmplase în noaptea de Vineri spre Sâmbătă. La patru ore dimineața mă trezesc și presimțeam, că am ajuns în loc primejdios și vasul stă. Mă îmbrăcai iute și mă suii pe acoperiș, unde am înțeles, că vasul s'a frânt și trebuie să așteptăm până va sosi în ajutor cutare corabie, poate chiar în aceea zi, poate trebuie să așteptăm zile întregi. Eram pe întinsul mării, între inzulă Creta și Africa. Marea era liniștită, ce în adevăr era un mare noroc, căci altfel eram perduți. Deodată la orele opt dimineața am observat o corabie. Am dat semnalul de primejdie, corabia a observat și s'a apropiat. Era corabie maghiară din Fiume, și am primit-o cu mare însuflețire. Cele două corăbii le-am legat una de alta cu funi groase, lucru ce a durat până la unsprezece ore. Am plecat. Nici nu se întinsese bine funea, se și rupse. De nou pe lucru. La patru ore am plecat dar funea se rupse de nou. Așteptăm să vină altă corabie, dar înzădar. Cu ceace ne venise în ajutor, nu puteam călători, căci era de povară și nu era loc pentru persoane. Ce e de făcut? De nou s'a pus pe lucru, legând corăbiile acum cu fune de sîrmă. Erau opt ore, și bine întunec. De odată corabia primă se apropie prea tare de a noastră. Marea începe să se mînie și atunci observăm, că nici cealaltă corabie nu se poate mișca. Era mare primejdie și ne era frică, că în urma valurilor mării cele două corăbii se vor lovi una de cealaltă, ce în adevăr ar fi fost împreunat cu sfârșit fatal.

În fine totuși au putut să plece la orele zece sara. Călătorii mai ales Englezii erau foarte liniștiți. Noaptea fusese mare furtună. Luni am ajuns în Creta, de acolo am plecat spre insula Suda, unde vom aștepta până va sosi ajutor.

Din fericirea nespūsă s'au reînnoit gândurile păgâne... jaluzia. Continuu ar fi trebuit să se lupte cu o ființă nevizibilă... și ranele ei mereu, mereu ar sîngeră...

Acest bărbat n'ar fi cu totul al ei, și nu este aceea putere lumească, care s'o împiedec, de-a nu-și putea aduce aminte de răposata, care a fost odinioară... prima lui dragoste.

Viața nu o poți începe de nou... Inzădar!...

S'a sculat de pe scaun și s'a depărtat din parc. Incet, obosită, s'a dus... intristată, ca o văduvă!...

Mugurel.

H A Z.

In temniță. În o închisoare printre alți mulți robi era și un domn de ai cu pinteni și un Român de ai noștri, om de rând ajuns aci pentru niște vorbe de nimic. Dar domnul cel cu pinteni... nu știu ce făcuse. Spuneau, că i-s'au fost lipit de unghii niște bani de ai satului.

Destul, că odată să pune domnul să-și tae unghiile dela degete.

Țăranul, care îl cunoscuse și înainte de aceea și știă, că pentru ce zace aici îi zise:

— Vezi, domnule dragă, cât ar fi fost de bine, dacă ți-ai fi tăiat dta unghiile înainte de povestea cu banii...

* **Inginerul Oneanu.** Inginerul silvic A. Oneanu, din București, fost în serviciul Domeniului Coroanei, și-a pus capăt vieții prin două gloanțe de revolver Vineri seara 2 Martie în locuința sa din str. Viitorului. În mormântarea i-s'a făcut Duminecă în 4 Martie la orele p. m. A asistat dl Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei și numeroși amici. Dl Kalinderu cu ochii înecați în lacrimi și-a luat adio dela acest devotat funcționar, rostind următoarele jalnice cuvinte:

«În puterea vârstei, în toiu muncei își curmă viața amicul ce zace aici.

Nepătrunsă e pentru fiecare om taina vieții sale, iar gândul omului chiar bunilor săi prietini asemenea nepătruns este.

Ori care dintre câți suntem adunați aci, și eu cel dintâiu am fost gata a da sfat și sprigin bunului și devotatului Andreiu Oneanu, dacă ni-ar fi deschis inima, dacă ni-ar fi arătat chinul, ce-l muncă, grija ce nu putea să uite.

Sf. Sscriptură ne dă povață, ca să nu judecăm, pentruca să nu fim nici noi judecați. Nu ne vom plânge dar de tăcerea ce a costat viața vechiului și credinciosului slujbaş al domeniului Coroanei, ci vom zice ca buni creștini de ispită ferește-ne Doamne și de ceasul rău.

Inimă mai caldă, fire mai devotată și mai sigură, greu s'ar putea găsi.

Funcționar harnic, activ, i-am dat tot'dauna dovezi de afecțiunea ce mi-a inspira.

Sunt convins, că toți câți au avut privilegiu să-l cunoască, îi vor păstra o dulce și neștearsă amintire.

Tu, care rău n'ai făcut și pururea blând ai fost, dormi în liniște: ear cei cari au trăit alături cu tine, cei cari te-am stimat și te-am iubit, nu te vor uita.

Fie-ți țărâna ușoară. Îndurese Atot-puternicul de nobilul tău suflet.»

A mai vorbit dl Nădejde în numele societății «Progresul silvic» și apoi cortegiul s'a pus în mișcare spre cimiterul «Colentina», însoțit de dl Kalinderu și ceilalți asistenți.

Repausatul era originar din Transilvania și era duioasă fugiriștea cu care căută să fie la anul nou între cei dintâi, cari își trimiteau cotisația regulată pentru masa studenților din Brașov.

Odihniască în pace!

— **Mireasa reginei Spaniei** după cum se telegrafiază din San-Francisco, în capela din Miramar alaltăieri a trecut la religiunea romano-catolică. Slujba dumezească a săvârșit-o episcopul din Nottingham, Martorii prințesei au fost ministrul-prezident, Moret și prințul Alba. După trecerea la religia romano-catolică tunurile au dat salve. Orașul a fost pompos împodobit. Pe străzile orașului muzicanții cântă cele mai alese piese vesele.

Prințesa Beatrice de Battenberg n'a fost prezentă la ceremonia de trecere a prințesei Ena. Prințesa Ena a primit numele de Victoria Eugenia Cristina. Regele Alfonz, care e îndrăgostit grozav în prințesă, a călătorit înaintea ei până la Augomleme, unde spre mai marea mirare a prințesei a intrat în cupeul ei pe neobservate.

— **Necroloage.** Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubita noastră fiică, soră și nepoată *Eleonora Liuba*, preparandistă de anul I. în etatea fragedă de 16 ani a trecut la cele eterne: Sâmbătă la 18 Februarie (3 Martie) 1906 la 7 ore dimineața. Rămășițele pământești a scumpei defuncte se vor depune spre vecinica odihnă: Duminecă la 19 Februarie (4 Martie) a. c. la 4 ore p. m. în cimiterul gr.-or.-rom. din Moldova-nouă. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Moldova-nouă, la 18 Februarie (3 Martie) 1906. Juliana Liuba născ. Gava ca mamă. Dr. Atanasie Gava, Cornelia Gava, unchi și mătușă. Ștefan Gava bunic. Olga, Ecaterina Volumna și Aurora surori.

George Tulvan s.-jude regesc în Hațeg (în activitate) după un morb scurt — a trecut la cele eterne azi Miercuri 7 Mercuri la 2 ore p. m. lăsând în doliu adânc pe iubita-i soție Silvia Pop cu 2 copilași și o fetiță mică.

— Înregistrăm cu mult regret trecerea din viață a tinerului Valeriu fiul notariului Georgiu Ionescu din Ciuciu, care ca student în clasa VII-a gimnazială abia a implinit a 19-a primăvară a vieții sale și la 3 l. c. și-a dat sufletul său plâpând în mâinile creatorului. Dureoasa pierdere a unicului lor fiu o deplâng nemân-

găiații părinți Georgiu și Roza Ionescu, surorile Melania, Lucreția, Valeria și Mărioara precum și numeroasele rude între cari amintim pe părinții G. Costina preot în Iosașiu, Petru Birta protopresbiter gr.-cat. în Hatmagiu ca unchi, Alexandru Florea preot în Dumbrava-Rostoci ca văr s. a.

Înmormântarea s'a făcut la 5 l. c. două ore p. m. celebrată de preotul locului N. Balta, Laurențiu Iuga din Magulicea, Petru Sirca din Tisa Georgiu Vușdea din Aciu, Ioan Serac din Fenisiu, N. Sirca din Vidra și diaconul ceremonial Enea A. Joldea din Halmagiu, iar răspunsurile și celelalte cântări le-a executat învățătorii alor șapte comune din notariat, cari fără excepțiune toți au participat.

— «S'au stins o floare! sau pierdut o speranță!» la carea noi, aceasta încercată familie și întreg neamul românesc priveam cu mândrie!... aceste sunt cuvintele cu cari preotul locului N. Balta a înflorilat cuvântul funebral predat cu bun succes a stors lacrimi din ochii întreg publicului asistent. Între publicul asistent la actul înmormântării am putut distinge persoane mai remarcabile ca: pe domnul protopop a tractului Corneliu Lazar, familia Joldea, fam. Robu, fam. Szantó, Dr. Teodor Papp și așa zicând întreaga inteligență din Halmagiu și jur, de asemenea și protopretorele cerc. Halmagiu, Lovic Gyula și notarial Szerény s'au exprimat condolențele lor asistând la întreg serviciul până în fine. Provedința divină se trimite balsamul vindecător în inimile rănite a întristatei familie Ionescu, iar defunctului «vecinică odihnă! Ioan Săran, preot!

— **Un tată păcătos.** O criză grozavă ține în agitație spiritele în comuna Belinț din comitatul Timișoara: Țăranul Ștefan Văcărescu a fost ucis de propriul său fiu Ioan, după ce acesta s'a convins despre relații de dragoste între tatăl său și nevasta sa, nora lui. Tinărul Văcărescu a descoperit mai de multă vreme taina aceasta grozavă și atunci l-a iertat pe tată-său, care i-a făgăduit, că pune capet acestei păcătoșenii și spre mai mare încredere a fiului său, și-a și adus o nevastă la casă. N'a ținut mult însă și bătrânul și-a alungat nevasta și iar s'a retras la vechea-i slăbiciune. Aceasta n'a mai putut-o suferi fiul său, pe care bătrânul începuse să-l pizmuiască și să-l amenințe mai de multe ori cu moarte și primind în zilele trecute o nouă dovadă despre necinstea ce i-o aduce tatăl său în casă, noaptea l-a pândit și l-a omorât cu un glonț de revolver.

A doua zi jandarmii l-au deținut pe fiu, care a mărturisit totul.

Secretul tunelului. Un lucrător de pământ, care în săptămâna trecută lucra la domniile lui Roscommon, în decursul săpării a dat de o strungă în formă de peșteră afundă de șesă urme. Lucrătorul a intrat în ea și spre cea mai mare mirare a lui a ajuns în un tunel, lung de jumătate km, ce se sfârșește în cetatea din apropiere. Păreții tunelului sunt plini de inscripții, cu literile inițiale a numelor de oameni, într'un loc sunt arme, săgeți, în alt loc erau oase de oameni. În legătură cu tunelul s'a împropătat o veche întâmplare. Cetatea era încunjurată de dușmani și cei din lăuntru necunoscând alt mod de scăpare, s'au pogorit în tunel, dar dușmanii i-au văzut și au astupat ambele capete ale tunelului. Aici și-au găsit moartea, și oasele lor multe sute de ani au stat acolo, până ce acum din întâmplare s'au dat de urma lor.

— **Petreckeri.** În 9/22 Februarie a. c. corul «Reuniunii de cetire și cântări» din Dalboșeț a aranjat un concert împreunat cu teatru sub conducerea harnicului ei conducător, a preotului Ilie Imbrescu. Atât succesul moral, cât și cel material al acestei petreckeri a fost peste așteptare de satisfăcător.

Corul bărbătesc și cel mixt au cântat foarte bine și esact frumoasele compoziții de Vidu, Dima, Muzicescu, cari toate au produs adevărată plăcere și bucurie în inimile publicului prezent, însătat de lucruri frumoase românești, pentru ce și-a arătat mulțămirea și răsplata prin frumoase aplause.

Mult răs și plăcere a stârnit monologul «Herșcu bocegiu» de Alexandri, predat de un isteț corist în așa mod, că credea-i că-i adevărat jidan după exterior cât și după graiul jidovesc și mimica, cari au fost de tot naturale.

Dar și piesa «Procesul unui iepure de casă» s'a predat foarte bine din partea coriștilor țărani,

cari ca și cum tot președinți, juri și domni de tribunale ar fi fost, și deșteptele fete române, pare că n'ar fi fete de economi neștiutoare de cetit și scris, ca și cum tot la școală ar fi umblat și pe bine renumite s'ar fi crescut.

Admirabil de agere la minte, numai bună înțelegere și voință să fie, căci minuni faci cu așa feciori și fete! Omul numai la astfel de ocaziuni se poate convinge de talentul românului.

La finea piezei întregul public încântat și entuziasmat, a erumpit în aplauze și urări de laudă la adresa coriștilor și a conducătorului lor. Ca dovadă servească faptul, prin pășirea înainte și urcarea pe bină, la finea programului, a stim. domn Dionisie Badini, învățător în Moceris, care în bucuria sa aduce laude binemeritate coriștilor și îndeosebi conducătorului lor, harnicului preot Ilie Imbriescu, care nu cruță nici timp, nici oste-neală pentru deșteptarea și înaintarea poporului românesc. Cinste ne-a făcut prin aceasta d-nul Badini, și-i mulțumim și pe aceasta cale pentru atențiune.

Iar după acestea a urmat joc și veselie până de cătră ziuă.

Cu toate că era zi de săptămână, au luat parte foarte mulți, atât din inteligență cât și din popor, din loc și satele de prin prejur, pentru cecece exprimându-le mulțumirile noastre, îi rugăm și la alte ocaziuni să ne onoreze cu prezența lor.

Succesul material încă e de tot mulțumitor, căci cu toate că prețul de intrare era mic, pus anume spre a putea lua parte îndeosebi poporul, totuși venitul face 119 cor. 30 fil., din care de-trăgând spesele de 55 cor. 80 fil., rămâne 63 cor. 50 fil. venit curat în favorul «Reuniunii».

Cu aceasta ocaziune dl major pens. Iosif Stoinel a trimis 4 cor., dl Teodor Luchici, notar în loc a suprasolvit 2 cor., părintele Bogoevici 1 cor. 40 cor., dl Joți Bogoevici, ambii din Bania 1 cor. 40 fil., d-na Iuliana Valuțan 50 fil., d-na Maria Imbriescu 50 fil., cecece se cvitează și li-se aduce profundă mulțumită și pe aceasta cale.

un membru.

— **Regele Greciei și contele Goluchowski.** Din Viena se telegrafiază, că ieri regele Greciei ar fi trebuit să aibă întâlnire cu contele Goluchowski, dar cest din urmă, a fost chemat la Împăratul. Conferența lor o vor ține azi după prânz. Din împrejurarea, că regele Greciei e la Viena, a fost chemat acolo și conzulul Taratuzzi din Filoppopol, care de prezent petrece în București pentru a pregăti teren de apropiere între România și Grecia.

— **Lucru de cancelarie făcându-l stând.** Mai de multe ori s'au ocupat cu întrebarea, că oare oameni, cari continuu sunt nevoiți să șada în oficiu, n'ar face mai bine care din punct de vedere sanitar o parte a zilei să o petreacă stând. Referitor la aceasta au fost întrebați mai mulți medici renumiți, ca să-și dea părerea, căci această chestie e cu mult mai importantă decât cum s'ar crede. Câte sute de mii de oameni sunt nevoiți să-și petreacă viața lor în mare parte stând? Lucrul ce-l săvârșește omul stând, îl face cu mai multă băgare de samă, dar e cu mult mai obositor, șezând, însă lucrul merge mai încet. Medicii au părerea, că din punct de vedere sanitar, ca oficiantul să lucre o oră stând și două șezând.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoriților).

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervile obosite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle spesele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Spese de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. fără spese, la învoire trimite unicul pregătit de «Fluid Universal». Apothea lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

— **Schveffer și Vörös,** floriari în Arad, palatul minoriților. Efectuează pe lângă prețurile cele mai moderate *cununi, buchete și alte împodobiri de flori.* Planuri pentru parchetare fac gratuit.

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer,** Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stoa de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'00 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. *Lechner și Fleischer,* Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Oamenii bolnavi folosesc cu succes uimitor la boalele cele mai diferite crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967,** care pentru aceea merită atențiunea lumii întregi. Durerile de cap, de inimă, de stomac cât de deosebite, cursul neregulat al sângelui, ferbințeala creierului și chinul reumatism, pe toate le vindecă acest aparat de minune. Pentru dovedirea lucrului acestuia mă provoc numai la una dintre sutele de scrisori de mulumită ce îmi vin, cari îmi vestesc cu bucurie însănătoșarea mai multor bolnavi: «Crucea dublă electro-magnetică, pe care dă ai binevoit a mi-o da, o port și acum. Mă simt mat în putere, sgârșiturile la inimă au slăbit într'atăta, în cât — după cum spun cei din jurul meu — atunci când îmi vine, în clipa aceea și trece fără ca să simt și să știu că a fost sgârșiu la inimă. Géza Boldog, care de 30 de ani e epilectic (boala rea), acum să simte bine și la el vin tot mai rar sgârșiturile. Dl Steinbübel a purtat crucea numai 10 zile și nu mai simte nici o durere, e viori și doarme bine. În sfârșit dl Stefani, care în bătrânețe suferă ca atât de mult de reumatism, încă să simte mai bine, nu mai are dureri. Budapesta, 8 Iulie, 1899. Cu deosebită stimă Iosif Chóor, preot. Inventatorul și fabricantul acestui aparat binecuvântat este: Albert Müller. Budapesta VI., Vadász-u. 45/K.

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc la față decât «Lapte de castravete» ce se găsește în adevărată calitate engleză în farmacia în Balassa K., în Budapesta—Erzsébetfalva. Spre influență sigură și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinerețe și finețe.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele «Ballassa» să se găsească. Sticla cu 2 coroane, sapunul englez de castravet 1 cor., pudră de castravet 1'20. Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapesta—Erzsébetfalva.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— **S-a deschis** prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un izvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. remân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf.*

Economie.

Arad, 10 Martie.

Reuniunea de înmormântare din Blaj își va ține la 1. adunare generală la 10 Martie în localul Casinei române. Reuniunea care număra 333 membri, a realizat în decursul anului expirat un venit curat de 1075.83 cor.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 9 Martie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—cigr.)	16'62—16'64
Secară pe Aprilie	13'64—13'66
Orz pe Aprilie	15'44—15'46
Cucuruz pe Mai	13'70—13'72
Grâu de toamnă pe 1906	16'52—16'54

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16'60—16'62
Secară pe Aprilie	13'60—13'62
Ovăs pe Aprilie	15'58—15'60
Cucuruz pe Mai	13'72—13'74
Grâu de toamnă pe 1906	16'52—16'54

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158'—
« « mic	« 160'—
« brut « mare	« 155'—
« « mic	« 158'—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klar.	Cor. 15'50—15'60
« 79—100 «	—
Secară: 100 «	12'20—12'30
Orz: 100 «	13'50—13'60
Ovăs mercantil 100 klg.	13'80—14'—
« cernut 100 klg.	13'50—13'60
Cucuruz nou 100 «	13'20—13'30
« vechiu 100 klg.	—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klg. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klg. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klg. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klg. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klg. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klg. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public ca în

B-E-R-E-R-I-A

din Hotelul Central, strada Salacz am introdus următoarele prețuri ieftine

D-E-J-U-N:

rărunchi cu creri . . .	24 fil.
papricaș de vițal . . .	» »
Cărnăței cu hrean . . .	» »
Carne bătută . . .	» »
Gulaș săcuesc . . .	» »
Plămâni acriți . . .	» »

Prânz 3 ples:

Supă, rasol și friptură cu carne sau aluat . . . 80 fil.

Cină două ples:

O friptură și aluat sau caș 80 fil.

Beuturi:

Una crigă de bere Pilsen . . .	34 fil.
Un pocal » » » . . .	22 »
O crigă » » Dreher de Kőbánya crigla . . .	30 »
pocalul . . .	20 »
O litră de vin alb dela promontorul Miniș . . .	90 »
Pe lângă prețuri moderate se acordă vîpt cu luna.	

Cu toată stima

Nagy Lajos,
hotelier.

Cuvântul „Emulsiune“

e numele unei amestecături din unsoare și apă. Dacă însă să amestecă cu lapte sau smântână să naște așa numitul unt de emulsiune.

După emulgarea lui SCOTT, uleiul de ficat de peste ocură în circulație în forma aceasta de emulsiune, în chipul acesta să poate mânca și mistui ca și laptele, a căror putere de nutriție și vindecare îl potențază în mare măsură.

Pescarul ca bogatul cel mare în spate e garanță procedurii veritabile a Emulsiunii lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la acest ziar, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimiț fără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apothea orașanească a lui Emil Budai
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originale e de 2.50 cor.

HEGEDÜS ÁRMIN
ARAD
PIAȚA „SZABADSÁG“ : : : Nro. 17.
(viz-a-viz de sta-
tua martirilor.)
CASA DOCTORULUI SCHWARTZ.

Incă n'ai văzut?

magazinul de
stofe de haine
pentru femei

Hegedüs Ármin?

— Necon condiționat! ostenește-te până
acolo înainte de ce ți-ai fi cumpărat
cele de lipsă pentru primăvară!

— Mare asortiment, de unde se poate
cumpăra ori-ce fel de materiale țesute, ca:
stofe pentru haine, pânză, chiffon, etc.

Prețuri mari eschise. Prețuri solide
efține.

Roș să priviți galantarul meu.

Cu deosebită stimă:

HEGEDÜS ÁRMIN.

Ultoi de vii soiu curat

ultoi cu rădăcină din cele mai bune
soiuri pentru vin și delicatose

recomandă spre cumpărare

Domeniul Hámory

pe lângă bani gata. Preții și învățătorii pri-
mesc cu preț scăzut de 5%.

Detailii se pot afla în Arad, strada Deák Ferencz nr. 3.

Telefon 229.

Hotel „Leul de aur“

Timișoara —
— Josefstadt.

Imi iau voe a aduce la cunoștința onor. public și a muște-
rilor, că am preluat

Hotelul la „Leul de aur“

și îl voi conduce de azi înainte în propria regiie. Imi voi da si-
lința ca prin euhna și pînă la excelență prenum și prin serviciu
prompt, să mulțumesc muștelii mei și să măresc hunul renume
din trecut al hotelului. — Rugând pentru binevoitorul sprijin, sunt

cu distincă
stima: **Theofil Gross, hotelier.**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utczai fiókja

Capital social 15.000,000 cor. Budapest, V., Nádor-utcză Nr. 18. Fond de rezervă 2.225,000.

Adresa telegrafică: Nádorutczai Hazaibank. — Nr. telef. 86—01.

Investire de capital sigură și cele mai ieftine lozuri sunt

obligațiunile noi pentru premiu (nyereménykötvény) dela

▲▲▲▲ Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

Cumpărătorului participarea la jocul de lozuri în adevăr cu dobânzi extraordinar de avantajoase nu-i costă decât came-
tele prețului de cumpărare, căci și cea mai mică dobândă și prețul de curs a cuponului pentru obligațiunile de depurizare sunt
cu mult mai mari decât prețul de azi a lozurilor.

Fiecare obligațiune, respective cuponul de dobândă dat în timpul punerii la lutrie a obligațiunei are valoare în decursul
lutrierii tuturor dobânzilor — așadară și după 70 de ani — astfel și la un câștig, ce să pune la lutrie de mai multe ori.

Asigurarea obligațiunilor de dobândă formează imprumuturile date statului, orașelor și comunerilor, și depunerile. Pre-
cum și plățirea punctuală a câștigurilor sunt asigurate în averea irteagă ce are Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

Obligațiunile de câștig le dăm:
a) în bani gata punctual în fiecare zi, pe lângă căpară de 20 Cor. Pentru lozuri la dorință pe lângă condiții foarte
avantajoasă dăm avans corespunzător.
b) în rate în înțelesul articolului de lege XXXI. din 1883.

In rate de 10 coroane la 18 luni și 6 coroane la 32 luni.

Institutul nostru la comandaie făcute până în 15 Martie 1906 nu va schimba în aceste prețuri nici în caz de urcare.
Deja după trimiteria primei rate prin mandat postal trimitem seria lozurilor și lista de rate făcută în mod legal, pe
basa căreia cumpărătorul îndată are dreptul a juca exclusiv.

a) PE BANI GATA:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utczai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.

Binevoii pentru mine — socotind cu datul de azi — pe lângă
bani gata a-mi trimite bucăți obligațiuni de câștig dela
Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Azi îți trimit ca
căpară 20 coroane, adevă la olaltă _____ coroane, iar suma
restantă binevoii a incassa _____ cu rambursă.
a credita în cont-curent.

Dat _____
Numele: _____
(subscrierea legibila)

Posta, locuința: _____

Bilet de comandare:

b) PE RATE:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utczai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.

Pe baza condițiilor cuprinse în prospectele D-Voastre comand-
bucăți de obligațiuni de câștig dela Pesti Hazai
Takarékpénztár-Egyesület, conform listelor de
înțelesul art. de lege XXXI din 1883. Prețul îl
_____ coroane lunare pentru fiecare bucată,
_____ coroane v-am trimis-o azi la adresa

Dat _____
Numele: _____
(subscrierea legibila)

Posta, locuința: _____

he"
— se de modie la
cor. sticla.

In primul ciclu pe an de trei ori: 5 Iunie,
5 Octombrie, 5 Februarie, câștiguri mari de

300,000 cor.

600,000 „

300,000 „

și câștiguri mici de

40,000 și 20,000, 50,000 și 20,000,
40,000 și 20,000 cor. vor ajunge la lutrie.

Câștigul de un an face
suma de

1.571,000 cor.

Fiecare loz necon dițio-
nat se pune la lutrie.

Suma principală a tuturor câștigurilor e de

32.221,300 cor.,

iar a lozurilor depurizate

36.938,750 cor.

în toate cinci ciclu.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani

**MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.**

fiind scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. publice cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

trimite
Apotheca lui Co
In strada Holló și
— Schveffer și
latul minorităților. Efe
cele mai moderate cu
podobiri de flori. Planur
gratuit.

